Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych
Przewodnicząca

11.11.2025

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników w następstwie wniosku złożonego przez Szwecję – EGF/2025/003 SE/Northvolt (2025/0326(BUD))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych została poproszona o wydanie na użytek Pana komisji opinii, którą postanowiła przekazać w formie pisma.

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zbadała tę kwestię na posiedzeniu 11 listopada 2025 r. Na tym samym posiedzeniu komisja postanowiła przedstawić Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, zawartą poniżej opinię.

Z wyrazami szacunku

Li Andersson

OPINIA

A. mając na uwadze, że 16 czerwca 2025 r. Szwecja złożyła wniosek o uruchomienie środków z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/691 w związku ze zwolnieniami pracowników w przedsiębiorstwie Northvolt (Northvolt AB) oraz w jego jednostkach zależnych, a także u 13 podwykonawców, dostawców i producentów niższego szczebla w łańcuchu dostaw w Szwecji; mając na uwadze, że wniosek uzupełniono o dodatkowe informacje przekazane zgodnie z art. 8 ust. 5 rozporządzenia w sprawie EFG; mając na uwadze, że główne przedsiębiorstwo prowadziło działalność w sektorach gospodarki zaklasyfikowanych do działu 71 NACE Rev. 2 (działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne); mając na uwadze, że zwolnienia dokonane przez Northvolt miały miejsce głównie w regionach Övre Norrland (SE33), Sztokholm (SE11) i Östra Mellansverige (SE12), zaliczanych do poziomu NUTS 2;

B. mając na uwadze, że Szwecja złożyła wniosek zgodnie z kryterium interwencji przewidzianym w art. 4 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/691, do którego spełnienia wymagane jest zaprzestanie działalności przez co najmniej 200 zwalnianych pracowników w czteromiesięcznym okresie odniesienia w przedsiębiorstwie w państwie członkowskim, z uwzględnieniem zwolnień pracowników u jego dostawców i producentów niższego szczebla w łańcuchu dostaw lub osób, które zaprzestały prowadzenia działalności na własny rachunek; mając na uwadze, że po przeanalizowaniu wniosku Komisja uznała – zgodnie z wszystkimi właściwymi przepisami rozporządzenia w sprawie EFG – że warunki przyznania wkładu finansowego z EFG zostały spełnione;

C. mając na uwadze, że wniosek dotyczy 5 829 zwolnionych pracowników, którzy zaprzestali działalności w przedsiębiorstwie Northvolt (Northvolt AB) i jego jednostkach zależnych, a także u 8 podwykonawców, dostawców i producentów niższego szczebla w łańcuchu dostaw; mając na uwadze, że oprócz wspomnianych pracowników do kwalifikujących się beneficjentów zalicza się również 657 zwolnionych pracowników, którzy zaprzestali działalności przed okresem odniesienia lub po nim; mając na uwadze, że łączna liczba kwalifikujących się beneficjentów wynosi 6 486;

D. mając na uwadze, że 28 października 2025 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi i Radzie wniosek w sprawie decyzji dotyczącej uruchomienia EFG dla Szwecji z myślą o wsparciu powrotu na rynek pracy 5 800 beneficjentów objętych pomocą;

E. mając na uwadze, że zdarzeniem powodującym zwolnienia była poważna restrukturyzacja Northvolt AB, po której nastąpiła upadłość przedsiębiorstwa 12 marca 2025 r.; mając na uwadze, że przedsiębiorstwo Northvolt AB założyli w 2016 r. prywatni inwestorzy, którzy chcieli stworzyć europejski przemysł akumulatorów i zmniejszyć zależność od chińskich producentów; mając na uwadze, że w czerwcu 2022 r. w gminie Skellefteå otwarto fabrykę akumulatorów Northvolt Ett, a w gminie

Västerås powstał kampus badawczy Northvolt Labs; mając na uwadze, że Northvolt Ett założono w celu produkcji akumulatorów litowo-jonowych do samochodów elektrycznych oraz do celów magazynowania energii;

F. mając jednak na uwadze, że w procesie produkcji szybko pojawiły się poważne problemy, a w 2023 r. produkcja w Northvolt Ett wynosiła jedynie 0,5 % pierwotnie planowanych mocy produkcyjnych; mając na uwadze, że ze względu na te opóźnienia główni klienci Northvolt byli zmuszeni anulować zamówienia; mając na uwadze, że jednocześnie – dzięki dotacjom państwowym – chińscy producenci akumulatorów sprzedawali swoje akumulatory za połowę ceny oferowanej przez Northvolt; mając na uwadze, że w wyniku dominacji Chin i dążąc do uniezależnienia się od chińskich producentów, wiele gospodarek światowych w znacznym stopniu subsydiowało swoją produkcję akumulatorów, co doprowadziło do ogromnej nadwyżki podaży akumulatorów, podczas gdy sami chińscy producenci byli w stanie zaspokoić globalny popyt;

G. mając na uwadze, że 7 sierpnia 2025 r. Lyten, amerykańskie przedsiębiorstwo typu start-up, ogłosiło zamiar przejęcia produkcji akumulatorów Northvolt; mając na uwadze, że transakcja jest na etapie zatwierdzania przez władze szwedzkie; mając na uwadze, że obecnie nie jest jasne, kiedy mogłaby ponownie rozpocząć się produkcja oraz ilu pracowników mogłoby zostać ponownie zatrudnionych;

H. mając na uwadze, że upadłość Northvolt to największa upadłość przedsiębiorstwa w Szwecji w czasach współczesnych; mając jednak na uwadze, że władze szwedzkie nie spodziewają się znaczącego wpływu na miasta Västerås i Sztokholm, natomiast po zwolnieniu ponad 5 000 pracowników wpływ na miasto Skellefteå (liczba mieszkańców samego miasta to 36 000, a całej gminy 77 000) jest poważny, o czym świadczy gwałtowny wzrost bezrobocia z 2,9 % do 8,2 % w następstwie upadłości Northvolt; mając zatem na uwadze, że władze szwedzkie postanowiły skupić pomoc z EFG na Skellefteå, natomiast pracownicy w Västerås i Sztokholmie zostaną poinformowani o możliwości skorzystania ze środków EFG, a pomoc będzie udzielana na wniosek;

I. mając na uwadze, że zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, zmienionego rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2024/765 z dnia 29 lutego 2024 r. środki z EFG nie mogą przekroczyć maksymalnej rocznej kwoty 30 mln EUR (w cenach z 2018 r.).

W związku z powyższym Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwraca się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina, że celem EFG jest okazanie solidarności z beneficjentami i udzielanie im wsparcia; uważa, że wkłady finansowe z EFG należy kierować przede wszystkim na środki aktywnej polityki rynku pracy i zindywidualizowane usługi, które mają na celu szybką reintegrację beneficjentów przez umożliwienie im godnego i trwałego

zatrudnienia w ich pierwotnym sektorze działalności lub poza nim; podkreśla, że należy przygotować pracowników do pilnie potrzebnej transformacji ekologicznej i cyfrowej europejskiej gospodarki i europejskiego społeczeństwa oraz wspierać ich w tym procesie; ponownie podkreśla w tym kontekście, że Unia odgrywa ważną rolę – m.in. za pośrednictwem EFG – w przyczynianiu się do finansowania kwalifikacji niezbędnych do sprawiedliwej transformacji zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem;

2. zgadza się z Komisją, że warunki wymienione w art. 4 ust. 2 lit. a) rozporządzenia w sprawie EFG zostały spełnione i że Szwecja ma prawo do wkładu finansowego w wysokości 8 526 322 EUR na mocy rozporządzenia w sprawie EFG, co stanowi 60 % łącznych kosztów wynoszących 14 210 537 EUR, na które składają się wydatki na zindywidualizowane usługi w wysokości 13 663 977 EUR oraz wydatki na działania przygotowawcze, działania w zakresie zarządzania, informacji, reklamy, kontroli i sprawozdawczości w wysokości 546 560 EUR;

3. jest zaniepokojony, że każde opóźnienie we wspieraniu pracowników w znalezieniu nowego zatrudnienia może prowadzić do drenażu mózgów i poważnych skutków dla regionu, ponieważ wielu pracowników przeniosło się na północ Szwecji do Skellefteå jedynie dla pracy w Northvolt; przypomina, że 29 % beneficjentów objętych pomocą ma mniej niż 30 lat, a 68 % ma od 30 do 54 lat, natomiast 64 % z nich ma wykształcenie wyższe; podkreśla ponadto, że 40 % pracowników Northvolt to obywatele państw trzecich, których zezwolenia na pracę i pobyt zależą od zatrudnienia;

4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Szwecja poinformowała, iż skoordynowany pakiet zindywidualizowanych usług opracowano w drodze konsultacji z przedstawicielami pracowników i partnerami społecznymi, zgodnie z art. 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie EFG;

5. zauważa, że zindywidualizowane usługi, które mają zostać zapewnione pracownikom, obejmują następujące środki: a) gruntowna ocena oraz indywidualne planowanie, b) działania w zakresie poszukiwania pracy i coaching, c) wsparcie na założenie własnej firmy, d) wsparcie inwestycyjne na początkowym etapie działalności (pracownicy rozpoczynający działalność gospodarczą będą mogli ubiegać się o specjalne wsparcie inwestycyjne w wysokości do 22 000 EUR), e) szkolenia o rynku pracy, f) szkolenia w ramach zwykłego systemu edukacji, g) „Kroki prowadzące do zatrudnienia” (środek ukierunkowany na beneficjentów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, którzy mogą potrzebować szczególnego wsparcia, aby uzyskać dostęp do rynku pracy lub móc się kształcić), oraz h) dodatki (dodatek na staż, dodatki dla osób przygotowujących się do założenia własnej firmy, dodatek z tytułu aktywnego uczestniczenia w oferowanych szkoleniach, dodatek z tytułu mobilności wypłacany w celu pokrycia kosztów podróży i przeprowadzki w przypadku znalezienia nowej pracy w innym regionie czy kosztów podróży w związku z udziałem w rozmowach kwalifikacyjnych poza miejscem zamieszkania);

6. podkreśla w szczególności znaczenie art. 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie EFG, zgodnie z którym przy opracowywaniu skoordynowanego pakietu należy

przewidywać przyszłe perspektywy rynku pracy i wymagane umiejętności zgodne z przejściem w kierunku zasobooszczędnej i zrównoważonej gospodarki, przy czym szczególny nacisk należy kłaść na upowszechnianie umiejętności wymaganych w cyfrowej epoce przemysłowej; zaznacza, że kursy obejmują dziedziny takie jak programowalne sterowniki logiczne (PLC), automatyzacja przemysłowa, cyfrowe zarządzanie produkcją, energooszczędna technologia i podstawowe programowanie;

7. podkreśla, że Szwecja potwierdziła, iż środki wspierane z EFG nie będą finansowane z innych instrumentów finansowych Unii;

8. przypomina o możliwości wprowadzenia w skoordynowanym pakiecie specjalnych, ograniczonych w czasie środków obejmujących m.in. wypłatę świadczeń z tytułu opieki nad dzieckiem, zgodnie z art. 7 ust. 2 lit. b) rozporządzenia w sprawie EFG, aby ułatwić osobom poszukującym pracy uczestnictwo w proponowanych działaniach.